

X

BUDUĆNOST SUNČANE ENERGIJE

Doći će sunce, ledena dušo, i rasplinut će sablasti mraka...

*Doći će mladani bog i velik će biti njegov trijumf;
klicat ćeš turobna dušo, i klicaj će tyo biti ko prva ljubav;
ogromna će postati nada tvoga ko sjeme ljudsko,
ko toplo usne moje, što pjevaju pjesmu sunca.*

Janko Polić – Kamov

Solarni pokret u svetu je danas dosegao velike razmere. To se može najbolje videti po tome što gotovo sve zemlje imaju više-manje obimne programe razvoja solarnе energije. Neke čak imaju i najviše komisije za solarnu energiju, ravnopravne s komisijama za nuklearnu energiju. Ujednjene nacije su prihvatile rad na solarnoj energiji kao jednu od značajnih aktivnosti na planu pomoći zemljama u razvoju, pa je u OUN održano i više konferencija posvećenih toj temi.

Ipak, sadašnji ideo sunčane energije, ako ne računamo hidroenergiju i biomase, u svetskim se razmerama još ne meri procentima. I dalje je, stoga, u centru pažnje energetskih stručnjaka pitanje: Ima li sunce kao energetski izvor kakvu značajnu budućnost?

Njegove prednosti su očigledne. Ono je, pre svega, obnovljivi izvor, praktično neograničen i vremenski i kvantitativno; zatim, ono je najčistiji od svih izvora, koji ne daje gotovo nikakve ekološki štetne proizvode niti direktno niti u tehnologiji, a ne nosi u sebi ni mogućnost opasnih nesrećnih slučajeva. Najzad, ono je svakome dostupan i neotudiv izvor energije.

Ove prednosti нико ne osporava. Pitanje budućnosti solarnе energije je stoga pitanje njene ekonomske prihvatljivosti. Ona je, uopšte uezv, još skupa, narocito za one sa

skromnijim investicionim sredstvima. U svetu nema jedinstvenog stava o tome da li će sunčana energija u daljem razvoju da savlada i tu značajnu ekonomsku prepreku. Stručna javnost u svetu, pa i u nas, uglavnom je podeđena na one koji veruju da će uspešno rešiti i problem ekonomske isplativosti solarnih uređaja, i one koji sumnjuju da će sunce ikada postati značajniji izvor energije.

Na stranicama časopisa „Galaksija“ vodila se prošle godine polemika upravo o toj temi između uglednog fizičara iz Zagreba Vladimira Paara i autora ove knjige. Profesor Paar je sažeto izneo najvažnije argumente onih koji ne veruju u svetiju perspektivu sunčane energije, na koje sam odgovorio u svojstvu njenog pobornika. Možda je najbolje da, kao reprezentativan prikaz oprečnih shvatanja, prenesemo tu polemiku u celini kako bi se sagledali argumenti i jedne i druge strane.

Vladimir Paar

SUNČEVA ENERGIJA – UZDANICA BEZ POKRIĆA

Sunce nije savršena stvar, jer se ne može pretvoriti u dječaka ...*

Marija Čudina

Uz sve prisutniji okus nadolazeće energetske krize, danas se često, osobito u sredstvima javnog informiranja, pribjegava idejama o masovnom korištenju tzv. obnovljivih izvora energije. Sunčeva energija, tvrde njeni zagovornici, neiscrpna je, čista i besplatna. Dio jednog od jugoslavenskih otoka, na primjer Paga, bio bi, po njima, dovoljan za opskrbu čitave Jugoslavije svom potrebnom energijom.

* Stihove u članke dr Paara uneo B. L.